

rendben a próbaidőben nem lehet semmiféle egyéb foglalkozás. Még nem kötelező sem. Mert ha a kóruspróba idején a többieknek – mondjuk – moderntánc-szakkörük van, akkor elvehetjük a karénekléstől azoknak a kedvét, akik táncolni is szeretnének. Ha ezt az iskola vezetése megérti, akkor az sem olyan nagy gond, hogy a karének ma már nem tanóra, hanem „csak” szakkör. Annyit kell csak tenni, hogy a kóruspróba időpontjában az órarend üres maradjon.

Az utóbbi évtizedben számos tehetséges, buzgó fiatal szerzett karvezetői képesítést, és rajtuk kívül is vannak még jó páran, akik szívesen vezetnének kórust. Sajnos ha kezdő pedagógusként olyan iskolában kezdenek tanítani, ahol nem volt hagyománya a karéneklésnek, számolniuk kell azzal, hogy a tantestület és az iskolavezetés nem fogja egyértelmű megértéssel (és egyértelmű fogadással) a kórusalapítási szándékukat. Hiszen az ilyen „kórustalan” iskolákban már minden délutáni időpontot telezsúfoltak mindenféle „sokkal fontosabb” időtöltéssel. A kilencedikesek magyarnyelv-, szlováknyelv- és matematikatanárai pedig egyenesen kikérnék maguknak, hogy a tanulókat kiközökentsék az országos tesztesre (az ún. monitorra) való felkészítés felszentelt tevékenységéből.

Harminc éve vezetek gyermekkart. Elmondhatom, hogy azok a tanulók, akiknek a személyiségét öt éven át formálta a közös éneklés (gyötrelmes gyakorlásoktól sem mentes) szépsége, azok az élet más területein is megállják a helyüket. Ugyanez elmondható a jól működő iskolai táncsoportokról és más (közös tevékenységet igénylő) tevékenységekről is. Ha megtehetném, minden magyar tannyelvű alapiskola igazgatójának megüzenném, hogy érezzék magukat szerencsésnek, ha módjukban áll fölvenni egy olyan pedagógust, aki hajlandó kórusalapítással, kórusfejlesztéssel foglalkozni, és hordozzák a tenyerükön ezeket a „megszállottakat”, mert az a kincs, amit ezért cserében kapnak, semmivel sem pótolható.

## Képességfejlesztés a DIFER alapján

Bereznai Malvina

Napjainkban egyre több szó esik az iskolai követelményekről. Gyakran változnak az elvárások az iskolával, a tanulóval, az elsajátított ismeretekkel szemben. Teljesítményközpontú és normaorientáltság jellemzi az iskoláinkat, míg az alapkészségek elsajátításában súlyos gondok vannak.

Az alapkészségek elsajátítása több évet vesz igénybe, a fejlesztéshez, továbbfejlesztéshez a pontos helyzetfeltárára és nyomon követésre lenne szükség. Szükség lenne egy eszközre, mellyel kimutatható, hogy az egyes gyerekek önmagukhoz képest hol tartanak a fejlődésben.

Nagy József egyetemi tanár és munkatársai a Szegedi Tudományegyetem Pedagógiai karán kidolgoztak egy tesztrendszert, amely DIFER-diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszer néven lett ismert. Ez a 4-8 éves gyerekek számára komplex mérési rendszer, amely alkalmas a diagnosztizálásra, követésre és ezáltal a differenciált fejlesztés megalapozására.

Ennek a fejlődésvizsgáló rendszernek a szlovákiai honosítását tűzte ki célul a Comenius Pedagógiai Intézet. Az intézmény munkatársai évek óta méréseket folytatnak és segítik a gyerekek fejlődését. Jónéhány iskola – mint pl. a dunaszerdahelyi Kodály Zoltán Alapiskola és a Vámbéry Ármin Alapiskola, a gyallai Feszty Árpád Óvoda és Alapiskola, a diósfürgepatonyi Móricz Zsigmond Alapiskola és Óvoda – minden évben részt vesz a szűrésben.

A DIFER-diagnosztika hét elemi alapkészség fejlesztését segíti. Mind-egyikük a személyiségfejlődés, az iskolai tanulás szempontjából kritikus jelentőségű előfeltételnek tekinthető. Ezek a következők:

- Az íráskészség elsajátításának előfeltétele, kritikus elemi készsége az úgynevezett **írásmozgáskoordináció**.
- Az olvasás- és írástanulás megkezdéséhez elengedhetetlen a beszédhanghallás.
- A nyelvi közölt információk vételének egyik meghatározó tényezője a relációszőkincs fejlettsége.
- A matematikatanulás előfeltétele az elemi számolási készség fejlettsége.
- A tudásszerzés, a tanulás, a gondolkodás kritikus feltétele többek között a tapasztalati következtetésnek és a tapasztalati összefüggések megértésének a fejlettsége.
- Az eredményes iskolai beilleszkedés, tanulás további döntő kritériuma a társas kapcsolatok kezelésének fejlettsége (kortársakkal, felnőttekkel), az ún. szocialitás.

A Comenius Intézet a készségmérő tesztek mellett kidolgozta a gyerekek egyéni fejlődésének dokumentálását lehetővé tevő *Fejlődési mutató* diagramokat. Ebben folyamatosan lehet vezetni a gyerekek elvégzett mérések eredményeit. Ez a diagram a „tulajdonos” gyerek készségfejlettségét jellemző diagnosztikus térkép. A méréseket évente, esetleg félévente célszerű elvégezni. A méréseket és az ezekre alapozódó fejlesztést mindaddig érdemes végezni, amíg a készségek optimális elsajátítása nem történik meg, amit a tesztek kérdéseinek helyes megválaszolása jelez. A fejlesztés szempontjából hasznos lehet, ha a szülő is betekint a diagramokba, nyomon követi, ideális esetben segíti a gyerek fejlődését. Tapasztalataink azt mutatják, hogy a szülők jelentős részét érdekli a mérések eredménye, és támogatják, hasznosnak ítélik a méréseket és a fejlesztőmunkát.